

L'Heteronormativitat en la Comunicació

Rafael Ventura

Departament de Comunicació
(UPF)

Febrer del 2020

Empreu aquest identificador per citar aquest document
MUÑOZ PUIG, Marina; VERGE MESTRE, Tània. *Fitxes docents per treballar l'abordatge de la violència masclista*.
Barcelona: UPF, 2020.

Índex

Àmbit d'aplicació

[Graus](#)

[Assignatures](#)

Abordatge docent

[Temes específics que es poden tractar](#)

[Activitats de seminari](#)

Referències

[Referències bibliogràfiques](#)

[Altres recursos](#)

Àmbit d'aplicació

Graus

Grau en Comunicació Audiovisual; grau en Periodisme; grau en Publicitat i Relacions Públiques

Assignatures

Teories de la Comunicació; Seminari d'Anàlisi de l'Actualitat; Taller Integrat de Periodisme; Tècniques de Recerca Aplicades a la Comunicació; Periodisme Especialitzat; Els Arguments Universal; Tendències del Cinema Contemporani; Comunicació Publicitària; Introducció al Guió; Narrativa Audiovisual; Psicosociologia del Consum; Estructures Socials i Tendències Culturals; Anàlisi de Missatges

Abordatge docent

Temes específics que es poden tractar

1. Les etapes de la representació LGBTQ en els mitjans de comunicació (invisibilització, representació imperfecta, representació normalitzada).
2. Ús del llenguatge: del llenguatge LGBTIfòbic al llenguatge inclusiu i no binarista.
3. Enquadrament (teoria *framing*) de la diversitat sexual i de gènere en els productes mediàtics.
4. La falta de referents LGBTQ i l'apoderament mediàtic de l'audiència LGBTQ: de la "síndrome de la lesbiana morta" al *Slash-fanfiction*.
5. L'homonormativitat (domesticació de les identitats LGBTIQ sota els estàndards heteronormatius): Com afecta a l'hora d'incloure personatges LGBT en els nostres productes audiovisuals?

Activitats de seminari

- Visibilització LGBTQ: analitzar la freqüència d'aparició de personatges LGBT en productes audiovisuals (sèries, pel·lícules, espots televisius, noticiaris...). Anàlisi de contingut quantitatiu.*
- "¿Sexe bo, sexe dolent?": analitzar els límits del normatiu, l'acceptable i el permès sexualment en diferents textos audiovisuals aplicant el diagrama de Gayle Rubin (1984). Anàlisi discursiu.*
- Audiència LGBTQ: analitzar els comentaris de fans en fòrums LGBT sobre alguna sèrie o pel·lícula en concret i valorar si hauríem d'haver tingut en compte aquests punts de vista a l'hora d'elaborar guions, etc. Anàlisi de la recepció.*
- Guions inclusius: elaboració (o adaptació d'un ja existent) d'un guió o una notícia fent un ús del llenguatge no binarista. Creació/adaptació de contingut.

* Es pot prestar atenció a la interseccionalitat: en fer l'anàlisi, es detecta que l'LGBTfòbia es combina amb altres eixos de discriminació, com per exemple, sexisme, racisme, classisme, o discriminació per edat?

Referències

Referències bibliogràfiques

- CARRATALÁ, Adolfo. 2011. "La representación eufemística de la relación gay en el periodismo serio". *Miguel Hernandez Communication Journal* 2: 155-172.
- DHAENENS, Frederik, VAN BAUWEL, Sofie; BILTEREYST, Daniel. 2008. "Slashing the fiction of queer theory: Slash fiction, queer reading, and transgressing the boundaries of screen studies, representations, and audiences." *Journal of Communication Inquiry* 32(4), 2008. Pàg. 335-347.
- GROSS, Larry. *Up from invisibility: Lesbians, gay men, and the media in America*. Nova York: Columbia University Press, 2012.
- GUERRERO-PICO, Mar; ESTABLÉS, María-José; VENTURA, Rafael. "La Síndrome de la Lesbiana Morta: mecanismos d'autoregulació del 'fandom' LGBTI en les polèmiques fan-productor de la sèrie *The 100*". *Anàlisi: quaderns de comunicació i cultura*, 57. Pàg 29-46.
- MAQUIEIRA PEREIRA, Javier. *Como ellos: la homonormatividad en campañas de comunicación gay-friendly*. 2016. <<http://hdl.handle.net/10230/27492>>
- RUBIN, Gayle. "Thinking sex: Notes for a radical theory of the politics of sexuality". A: Peter M. Nardi y Beth E. Schneider (eds.), *Social perspectives in Lesbian and Gay Studies: A Reader*. Nova York: Routledge, 1984. Pàg. 100-133.
- SPARGO, Tamnsin. *Foucault y la teoría queer*. Barcelona: Gedisa, 2007.
- VENTURA, Rafael. "Tendencias de investigación sobre la heteronormatividad en los medios de comunicación." *Opción: Revista de Ciencias Humanas y Sociales*, 10, 2016. Pàg 932-952.
- VENTURA, Rafael. *LGBT/Queer media studies: aportaciones para su consolidación como campo de estudio*. Barcelona: Universitat Pompeu Fabra, 2019.
- WITTIG, Monique "El pensamiento heterosexual." *El pensamiento heterosexual y otros ensayos*, 2006. Pàg. 45-57.

Altres recursos

Informes, recursos audiovisuals, etc.

- GLAAD's annual report on LGBTQ inclusion - Informe anual sobre inclusió LGBTQ. Disponible en línia: https://glaad.org/files/WWAT/WWAT_GLAAD_2018-2019.pdf
- The L chat. Fòrum de discussió online LGBT on es poden trobar discussions de fans sobre productes mediàtics. <https://thelchat.jcink.net/index.php>
- Media reporting and reference guide on LGBT issues. Pautes i conceptes bàsics per professionals de mitjans de comunicació i alumnes. Disponible en línia: <https://www.ethos-project.eu/wp-content/uploads/2019/06/Media-reporting-and-reference-guide-on-LGBT-issues.pdf>
- Pew Research Center (Journalism & Media). LGBT Outlets. Disponible en línia: <https://www.journalism.org/2013/06/17/lgbt-outlets/>
- LGBTQ media in the U.S. (Statista). Disponible en línia: <https://www.statista.com/study/61085/lgbtq-media-in-the-united-states/>
- AJUNTAMENT DE BARCELONA. *Guia de comunicació inclusiva*. Disponible en línia: <https://ajuntament.barcelona.cat/guia-comunicacio-inclusiva/>

Fonts de dades (bases de dades o informes amb dades)

- LGBT Fans Deserve Better. Aquesta plataforma fa un seguiment dels personatges LGBT en sèries americanes. Disponible en línia: <https://lgbtfansdeservebetter.com/bury-your-gays/>
- ASSOCIACIÓ INTERNACIONAL DE GAIS I LESBIANES (ILGA). <https://ilga.org/>
- HUMAN RIGHTS WATCH (LGBT Rights). <https://www.hrw.org/topic/lgbt-rights>
- EUROPEAN UNION AGENCY FOR FUNDAMENTAL RIGHTS (LGBTI). <https://fra.europa.eu/en/theme/lgbti>
- CENTRO LGTBI DE BARCELONA. <https://ajuntament.barcelona.cat/lgtbi/es/servicios/centro-lgtbi-de-barcelona>